

ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นโพธิ์ ชื่อวิทยาศาสตร์ Ficus religiosa

รหัสพรรณไม้ KS-00012

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช เป็นไม้ขนาดใหญ่ แตกกิ่งก้านสาขา ผลัดใบ ยอดอ่อนมีสีน้ำตาลแดง ผิวใบเป็นมัน

บริเวณที่พบ วัดพุทไธมงคลรัตนาราม

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9WW+48 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๓๒ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๖ เมตร ความสูง ๒๐-๓๐ เมตร

สถานภาพ : พืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ ๓ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ยาแก้ไอ ขับเสมหะ รื้อรัง รักษาโรคคางทูม รักษาโรคท้องผูก ท้องร่วง ยาบำบัดโรคผิวหนัง
- เมล็ด เป็นยาลดไข้ ช่วยซ่อมแซมส่วนที่สึกหลอของร่างกาย เป็นยาระบาย แก้อาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบ
- ราก เป็นยารักษาโรคเหงือก

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล : นายทองศักดิ์ ศรีคราม อายุ : ๕๔ ปี

ที่อยู่ : วัดพุทไธมงคลรัตนาราม

ภาพประกอบ ต้นโพธิ์



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นตะโกดำ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Diospyros rhodocalyx* Kurz

รหัสพรรณไม้ ๗-๔๕๑๓๐-๐๐๒-๐๘๓/๑๗

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก รูปทรงพุ่ม มีความสูงของต้นประมาณ 8-15 เมตร เปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาล แตกเป็นร่องลึกเป็นสะเก็ดหนา ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ด (ไม่ค่อยเป็นที่นิยมนักเนื่องจากเติบโตได้ช้า) การตอนกิ่ง หรือการชำล่อ้มเอามาจากธรรมชาติ เจริญเติบโตได้ดีในดินทุกชนิด ต้องการแสงแดดแบบเต็มวัน มีความทนทานต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี โดยพบว่ามีเขตการกระจายพันธุ์จากพม่าจนถึงภูมิภาคอินโดจีน ในประเทศไทยพบขึ้นได้ทุกภาคตามป่าเบญจพรรณแล้ง ป่าละเมาะ และตามทุ่งนา ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 40-300 เมตร

บริเวณที่พบ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานเทศบาลตำบลพยุห์

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9RRV+6M2 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ ศรีสะเกษ 33230

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๑๐๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๑.๕ เมตร ความสูง ๘-๑๕ เมตร

สถานภาพ : พืชเฉพาะถิ่น จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ -

- เมล็ด -

- ราก ใช้รากนำมาต้มกับน้ำดื่ม (ราก) ช่วยแก้โรคผอมแห้งหลังการคลอดบุตรเนื่องจากอายุไฟไม่ได้ , ใช้เป็นยาแก้ไอเจ็บ

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นายยุทธศักดิ์ กัลยาบุตร อายุ : ๕๐ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพประกอบ ต้นตะโกดำ



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นการะเกด ชื่อวิทยาศาสตร์ Pandanus tectorius Parkinson ex Du Roi

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๐๑๐๐-๐๐๑-๐๓๗

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช จัดเป็นพรรณไม้พุ่มกึ่งไม้ยืนต้น ลำต้นมักแตกกิ่งก้านสาขา มีรูปทรงคล้ายต้นเตย สูงได้ประมาณ 3-7 เมตร มีรากอากาศค่อนข้างยาวและใหญ่ มีเขตการกระจายพันธุ์ในแถบมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อน และนำไปปลูกกันทั่วไป ชอบขึ้นในที่ชื้นแฉะหรือริมน้ำ ดินทรายชายทะเล ลำห้วย ริมลำธาร

บริเวณที่พบ โรงเรียนอนุบาลพยุห์

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS)

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๒๘ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๒๐ เซนติเมตร ความสูง ๓-๗ เมตร

สถานภาพ : พืชเฉพาะถิ่น จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ใบการะเกดนำมาจักสานเป็นเครื่องใช้สอยต่างๆ ได้ดี เช่น เสื่อ กระสอบ หมวก กระเป๋า เป็นต้น เป็นวัตถุดิบของงานหัตถกรรมที่ดี และหาได้ง่าย

- เมล็ด -

- ราก รากมีรสเย็นและหวานเล็กน้อย มีสรรพคุณเป็นยาแก้พิษโลหิต ช่วยแก้พิษไข้ ช่วยแก้พิษเสมหะ ขับเสมหะ

รากมีสรรพคุณเป็นยาขับปัสสาวะ ขับน้ำ

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-ใบกระเจตนำมาจักสานเป็นเครื่องใช้สอยต่างๆ ได้ดี เช่น กระสอบ หมวก กระเป๋า

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นางพวงผกา จิตสุภาพ อายุ : ๕๘ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๘ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพประกอบ ต้นกระเจต



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นมะขาม ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tamarindus indica* L.

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๑๐๐๐-๐๐๓-๐๗๑

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช ลำต้น เป็นไม้ยืนต้น สูง ๑๐-๒๕ ม. แตกกิ่งก้านแผ่กว้างเป็นพุ่มกลม เปลือกต้นมีสีน้ำตาล แตกเป็นร่องตามยาว ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ชั้นเดียว ออกเรียงสลับ ใบย่อยเป็นรูปขอบขนาน กว้าง ๕-๘ มม. ยาว ๑.๐-๑.๕ มม. ปลายใบและโคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบ สีเขียว มีรสเปรี้ยว ดอก ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่งและซอกใบ ดอกสีเหลือง มีจุดประสีแดง กลีบดอก ๕ กลีบ ปลายแหลม ผล เป็นฝัก คอดเป็นข้อตามเมล็ด ฝักแก่เปลือกแข็งเปราะ สีเทอมน้ำตาล เนื้อในมีสีน้ำตาล มีรสเปรี้ยว เมล็ดค่อนข้างกลม เนื้อแข็ง ผิวเป็นมันลื่น มีสีดำ หรือน้ำตาลเข้ม

บริเวณที่พบ วัดพุทธมงคลรัตนาราม

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9WW+48 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๗๒ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๒ เมตร ความสูง ๒๐ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ขับเลือดลมในลำไส้ ขับเสมหะ ฟอกโลหิต แก้บิด แก้ไอ
 - เมล็ด เป็นยาขับพยาธิไส้เดือน
 - ราก ช่วยในการสมานแผล ช่วยในการรักษาโรคเรื้อรัง ช่วยในการรักษาโรคผิวหนัง
- เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-การแปรรูปมะขาม สามารถนำมาแปรรูปได้หลายชนิด เช่น มะขามแก้ว มะขามกวน มะขามอบไร้เมล็ด มะขามบ้วย
มะขามแช่อิ่ม มะขามคลุก มะขามจืดจืด

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นายทงศักดิ์ ศรีคราม อายุ ๕๖ ปี

ที่อยู่ : วัดพยุห้มงคลรัตนาราม

ภาพประกอบ ต้นมะขาม



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นจามจุรี หรือต้น ฉามฉะ ชื่อวิทยาศาสตร์ Samanca Saman (Jacq) Merr.

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๔๐๐๐-๐๐๕-๐๓๗/๕

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ มีอายุได้นานเป็นร้อยปี มีลำต้นสูงได้มากกว่า ๒๕ เมตร และมีขนาดทรงพุ่มกว้างได้มากกว่า ๒๕ เมตร มักพบทั่วไปตามข้างถนน หัวไร่ ปลายนา และตามสถานที่ราชการต่างๆ นิยมปลูกเพื่อให้ร่มเงาจากเรือนยอดที่แผ่กว้าง การให้เนื้อไม้สำหรับทำเครื่องเรือนเนื่องจากมีลวดลายสวย และการปลูกเพื่อเลี้ยงครั้งเป็นหลัก

บริเวณที่พบ วัดพุทธมณฑลรัตนาราม

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9WW+48 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ **อำเภอ** พยุห์ **จังหวัด** ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๗๒ **ปี** **เส้นรอบวงลำต้น** ๖ **เมตร** **ความสูง** ๒๕ **เมตร**

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป **จำนวนที่พบ** ๔ **ต้น**

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- **ใบ** ใบนำใบสดมาต้มน้ำดื่ม หรือตากแห้งใช้ชงเป็นชาดื่ม ช่วยรักษาโรคท้องร่วง

- **เมล็ด** มีรสฝาด นำมาต้มน้ำดื่มรักษาโรคท้องเสีย ท้องร่วง ใช้ฝนหรือบดทารักษาแผล แผลติดเชื้อ แผลเป็นหนอง

ใช้รักษาแก้โรคผิวหนัง กลาก เกลื้อน

- **ราก** นำมาต้มน้ำดื่ม รักษาอาการท้องร่วง นำมาฝนทาแผล รักษาแผลอักเสบ เป็นหนอง ผักหรือผลสุก นำมา

รับประทาน ช่วยบำรุงร่างกาย

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

- ลำต้น และกิ่ง ใช้ทำฟืนให้พลังงานสำหรับหุงหาอาหารในครัวเรือน

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : อายุ : นายทองศักดิ์ ศรีคราม อายุ ๕๖ ปี

ที่อยู่ : วัดพยุห์มงคลรัตนาราม

ภาพประกอบ ต้นจามจุรี



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นตาล ชื่อวิทยาศาสตร์ Borassus flabellifer L.

รหัสพรรณไม้ ๗-๓๓๑๒๐-๐๐๖-๐๑๓

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช เป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืน ลำต้น เดี่ยวไม่แตกกิ่งก้านสาขา ลักษณะเป็นสีน้ำตาลเข้ม - ดำ ซึ่งจะมีกาบห่อใบติดอยู่ประมาณ ๕ เมตร ลักษณะของเนื้อไม้เป็นไม้เนื้อแข็ง มีเสี้ยนสีน้ำตาลดำอัดกันแน่นด้านในสูงประมาณ ๑๕ เมตรและมีใบออกที่ยอด

บริเวณที่พบ วัดพยุห์มณฑลรัตนาราม

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9WVW+48 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๑๐๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๒ เมตร ความสูง ๒๐ - ๓๐ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๓ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ใบนำมาคั่วให้เหลืองแล้วนำมาบดจนเป็นผง ใช้สูบหรือเป่าช่วยลดความดันโลหิต , ใบตาลช่วยแก้อาการ กระสับกระส่ายของสตรีหลังคลอดบุตร

- เมล็ด -

- ราก ใช้เป็นยาชูกำลัง , ใช้เป็นยาแก้ไข้ที่มีพิษร้อน , แก้อาการร้อนใน กระหายน้ำ , ช่วยแก้ตานขโมยในเด็ก , รากตาลหรือวงตาลนำมาต้มกับน้ำดื่ม ช่วยขับพยาธิได้ , ใช้รากหรือวงตาลนำมาต้มกับน้ำดื่มแก้พิษตานซางได้

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-ใบตาลมีความกว้างและใหญ่มากทำให้คนนิยมนำไปใช้มุงหลังคา **กระท่อม** ยุงฉางหรือใช้ทำพัดขนาดใหญ่ที่เรียกว่า “ตาลปัตร” , ใช้ลำต้นของต้นตาลไปทำเฟอร์นิเจอร์เพราะเนื้อไม้มีความเหนียวแน่น คงทนและรับน้ำหนักได้ดี อีกทั้งยังสามารถใช้ทำเสาหรือหลักสำหรับจอดเรือได้ด้วย , เนื้อของลูกตาลแล้วด้านในบริเวณเปลือกหุ้มเมล็ดก็สามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงทำถ่านหรือถ่าน กัมมันต์ คุณภาพดีได้ , ผลตาล นำไปใช้แต่งสีในอาหารและขนมต่าง ๆ ได้ เช่น ขนมตาล เค้ก ไอศกรีม

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นายทองศักดิ์ ศรีคราม อายุ : อายุ ๕๖ ปี

ที่อยู่ : วัดพุทธมณฑลรัตนาราม

ภาพประกอบ ต้นตาล



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นมะยม ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phyllanthus acidus* (L.) Skeels

รหัสพรรณไม้ ๗-๑๐๒๒๐-๐๐๒-๐๐๓

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง เปลือกของลำต้นขรุขระมีสีเทาปนน้ำตาล ใบมะยมเป็นใบประกอบ มีย่อยออกเรียงสลับกันเป็น ๒ แถว ลักษณะของผลเมื่ออ่อนจะเป็นสีเขียว แต่ถ้าแก่แล้วจะเป็นสีเหลืองหรือขาวแกมเหลือง เนื้อฉ่ำน้ำมาก ในผลมีเมล็ดกลม ๆ สีน้ำตาล ๑ เมล็ด สำหรับรสชาติจะมีรสหวานอมฝาด

บริเวณที่พบ บ้านเลขที่ ๓๔๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9WW+48 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๒๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๓๐ เซนติเมตร ความสูง ๓-๑๐ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ต้มอาบ แก้ไข้ เหือด หัด อีสุกอีใส แก้ผื่นคัน ตำรายาพื้นบ้าน ใช้ใบมะยม ผสมกับยาเขียว แก้ไข้ หรือผสมใบมะเฟือง ใบหมากผู้หมากเมีย ต้มอาบเพื่อรักษาอาการคันจากผื่น หรือตุ่ม
- เมล็ด -
- ราก นำมาต้มน้ำ แก้ไข้ รักษาโรคผิวหนัง ผื่นคัน

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

- นิยมรับประทานเป็นผลไม้สดและมีการนำมาประกอบอาหาร เช่น ใช้ทำส้มตำ ยอดอ่อนใช้รับประทานเป็นผักสด กินกับน้ำพริก ลาบ ขนมะยม ส้มตำ มีการนำมาแปรรูปได้หลากหลาย เช่น มะยมแช่อิ่ม มะยมดอง มะยมเชื่อม น้ำมะยม มะยมแยม มะยมกวน หรือนำมาใช้ทำเป็นน้ำส้มสายชู

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นางพนัญญ์ ศรีคราม **อายุ :** อายุ ๕๓ ปี

ที่อยู่ : ๓๔๓ ม.๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพประกอบ ต้นมะยม



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช อินทผลัม ชื่อวิทยาศาสตร์ Phoenix dactylifera L.

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๖๐๐๐-๐๐๒-๐๐๑๘

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช มีลำต้นมีความสูงประมาณ ๓๐ เมตร ขนาดของลำต้น ๓๐-๕๐ เซนติเมตร ลักษณะของใบเป็นแบบขนนกยาวแหลมติดอยู่บนต้นประมาณ ๔๐-๖๐ ก้าน แต่ละใบมีทางยาวประมาณ ๓-๔ เมตร ใบย่อยจะพุ่งออกแบบหลากหลายทิศทาง และดอกจะออกเป็นช่อ ออกดอกบริเวณโคนกาบใบ และขยายพันธุ์ด้วยวิธีการใช้เมล็ด และการแยกหน่อจากต้นใหญ่ตัวเมีย (เลือกต้นที่มีอายุ ๕ ปีขึ้นไป)

บริเวณที่พบ เรือนไทยรักรถพยุห์

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9HX+QM ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ ศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๘ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๓๐-๕๐ เซนติเมตร ความสูง ๔ เมตร

สถานภาพ : พืชเฉพาะ จำนวนที่พบ ๑๐ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ -

- เมล็ด บำรุงร่างกาย เพิ่มกำลัง ขจัดความเมื่อยล้า , ช่วยเพิ่มน้ำหนักร่างกายในกลุ่มคนที่มีน้ำหนักน้อยเกินไป
บำรุงกระดูกและฟันให้แข็งแรง ป้องกันโรคกระดูกพรุน , บำรุงสายตา , ช่วยดูแลและควบคุมระบบประสาท
ช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหลอดเลือดในสมอง , ช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด รักษาโรคเบาหวาน
ช่วยลดความดันโลหิตสูง , ช่วยป้องกันโรคระบบทางเดินหายใจ, ช่วยกระตุ้นระบบการย่อยและช่วยดูดซึม
สารอาหาร

- ราก -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : อายุ : นายธีรารุณ ลาสา อายุ ๓๓ ปี

ที่อยู่ : เรือนไทยรักรถพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพประกอบ ต้นอินทผลัม



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นกุ่ม ชื่อวิทยาศาสตร์ *Crateva adansonii* DC. subsp. *trifoliata* (Roxb.) Jacobs

รหัสพรรณไม้ ๗-๑๐๒๒๐-๐๐๒-๐๐๓

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช

บริเวณที่พบ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานเทศบาลตำบลพยุห์

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9RRV+6M2 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ ศรีสะเกษ 33230

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๑๐๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๒๐ เซนติเมตร ความสูง ๗-๑๐ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ขับลม ฆ่าแมลงพยาธิ เช่น พวงมละตอย และทาแก้กลากเกลื้อน

- เมล็ด -

- ราก แก้มากษัย อันเกิดแต่กองลม

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นายศิริพงษ์ ศรีคราม อายุ : อายุ ๕๒ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพประกอบ ต้นกุ่ม



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นพลู ชื่อวิทยาศาสตร์ Piper betle Linn.

รหัสพรรณไม้ ๗-๓๐๓๔๐-๐๐๒-๐๒๓/๒

ลักษณะวิสัย ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช พลูเป็นไม้เลื้อย ที่ข้อมีรากสั้น ๆ ออกรอบข้อใช้เกาะติดไม้ใหญ่ มีเนื้อไม้ขนาดเล็กจึงไม่จัดเป็นไม้อืนตัน มีข้อและปล้องชัดเจน ใบเดี่ยวติดกับลำต้น ใบเรียงตัวแบบสลับ ลักษณะของใบแหลมคล้ายใบโพ ผิวใบมัน ดอกออกรวมกันเป็นช่อแน่น ปลุกโดยใช้ลำต้นปักชำ ขึ้นง่าย เป็นพืชพื้นเมืองของภูมิภาคเอเชียใต้จนถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บริเวณที่พบ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานเทศบาลตำบลพยุห์

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9RRV+6M2 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ ศรีสะเกษ 33230

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๑๐๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น - เมตร ความสูง ๒.๕ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๓ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ใช้รับประทานกับหมาก และปูนแดง สำหรับเคี้ยวให้ฟันแข็งแรง , น้ำมันหอมระเหยจากใบพลู ใช้สำหรับปรับอากาศ ช่วยดับกลิ่นเหม็นคาว กลิ่นเหม็นอับ , ใช้เป็นสารสกัดสมุนไพรสำหรับกำจัด และป้องกันแมลงศัตรูพืช

- เมล็ด -

- ราก -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นายศิริศักดิ์ สร้อยทอง อายุ : ๔๕ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๑๓ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพประกอบ ต้นพลู



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นสาละ ชื่อวิทยาศาสตร์ Shorea robusta

รหัสพรรณไม้ ๗-๓๔๓๔๐-๐๐๑-๐๑๘/๑

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช ไม้ยืนต้น สูง ๑๐-๒๕ เมตร เปลือกสีน้ำตาลอ่อน ผิวเรียบไม่มีรอยแตก ใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปรีหรือรูปไข่กลับ ปลายแหลม ออกดอกเป็นช่อแบบช่อกระจุก ตามกิ่งหรือลำต้น ดอกสีชมพูอมเหลืองหรือดอกสีชมพูอมแดง ออกดอกตลอดทั้งปี ผลสดทรงกลม ขนาดใหญ่ เมล็ดสีน้ำตาล

บริเวณที่พบ วัดบ้านคูเมือง อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) WCH5+CWV ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๑๐๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๓ เมตร ความสูง ๑๐-๑๕ เมตร

สถานภาพ : พืชเฉพาะ จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ -

- เมล็ด เมล็ดใช้เป็นอาหารสัตว์ น้ำมันที่ได้จากเมล็ดนำมาทำเนย ใช้เป็นน้ำมันตะเกียง ใช้ทำสบู่ นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณด้านสมุนไพร ยางใช้เป็นยาสมานแผล ห้ามเลือด แก้โรคผิวหนัง ตุ่มพุพอง ผลใช้แก้โรคทองเสีย ท้องร่วง

- ราก -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-ต้นสาละอินเดียเป็นไม้มงคลเชิงนิยมนำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้างบ้านเรือน ต่อเรือ ทำเกวียน รวมถึงใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ต่างๆ

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล : นายไพบูรณ์ โสภา อายุ : ๕๕ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๓ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพประกอบ ต้นสาละ





ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นมะม่วงพื้นบ้าน ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mangifera indica* L.

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๔๐๐๐-๐๐๕-๑๒๐/๘

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช ใบรูปหอก บิดเล็กน้อย สีเขียวเข้ม ดอกช่อ

บริเวณที่พบ หมู่ที่ ๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9WW+48 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๒๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๑ เมตร ความสูง ๕-๖ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ แก้วชางานขโมยในเด็ก ใช้ล้างบาดแผลภายนอกได้ ใบมะม่วงสดล้างให้สะอาดแล้วนำมาตำและพอกบริเวณที่เป็นแผล แก้อาการลำไส้อักเสบเรื้อรัง ใบแก่ของมะม่วงใช้เป็นสีย้อมผ้าให้เป็นสีเหลือง

- เมล็ด -

- ราก -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

- เนื้อไม้ของต้นมะม่วง สามารถนำมาใช้ทำเป็นเฟอร์นิเจอร์ได้ ใบแก่ของมะม่วงใช้เป็นสีย้อมผ้าให้เป็นสีเหลือง ใช้ประกอบอาหารหรือใช้รับประทานเป็นของว่างได้หลากหลาย เช่น ทำน้ำพริก ยำมะม่วง ต้มยำ เมี่ยงส้ม หรือการทำเป็นมะม่วงน้ำปลาหวาน คั้นเป็นน้ำผลไม้ก็ได้เช่นกัน นำมาแปรรูปเป็น มะม่วงกวน มะม่วงแก้ว มะม่วงดอง มะม่วงแช่อิ่ม มะม่วงเค็ม น้ำแย้มมะม่วง พายมะม่วง เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล : นางสาวสดี วงษ์แก้ว อายุ : ๙๐ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพประกอบ ต้นมะม่วง



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นลีลาวดี ชื่อวิทยาศาสตร์ Plumeria spp.

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๖๐๐๐-๐๐๒-๐๔๘

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ลักษณะเด่นของ พืชพวกปาล์ม ดอกแยกเพศร่วมต้น ใบประกอบแบบขนนก ออกเป็นกลุ่มที่ปลายล าดัน ใบย่อยอยู่รวมเป็นกลุ่มในหลายระนาบตามแกนกลางใบ ช่อดอกอยู่ใต้วงใบ แตกข้อแขนง ดอกเดี่ยวหรือเป็น คู่ ฝังอยู่ในรอยบ่มบนแกนช่อย่อย มีใบประดับรองรับโดยรอบและเชื่อมกันคล้ายรังผึ้ง ผลเปลือกแข็งเมล็ดเดี่ยว รูปไข่ถึงรูปสามเหลี่ยม เหลืองถึงแดง เมล็ดรูปไข่ เป็นเหลี่ยมที่โคนเมล็ด และมีส่วนของยอดเกสรเพศเมียที่ติด ทนหลงเหลืออยู่ผนังผลเรียบ ผนังผลชั้นกลางเป็นเส้นใยหนา ผนังผลชั้นในสีดำและแข็ง

บริเวณที่พบ บ้านเลขที่ ๘๒/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS)

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๓๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๓๐ เซนติเมตร ความสูง ๑๒ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๒ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ใบ-ลนไฟให้ร้อนพอกแก้ปวดบวม ชงน้ำร้อนใช้รักษาหิด

- เมล็ด -

- ราก ราก-ใช้เป็นยาถ่าย แก้อาการท้องอืด ขับลม รักษาโรคหนองใน ทั้งต้น- ใช้ปรุงยารักษาโรคลำไส้พิการของม้า

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นางสุนันทา ศรีคราม **อายุ :** ๗๘ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นลีลาวดี



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้ผล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นประดู่ ชื่อวิทยาศาสตร์ Pterocarpus indicus Willd.

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๖๐๐๐-๐๐๒-๐๘๕

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของ เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่มีความสูงประมาณ ๑๐-๒๕ เมตร ผิวเปลือกลำต้นมีสีน้ำตาลหรือเทา ลำต้นเป็นพูไม่กลม แตกกิ่งก้านสาขากว้าง มีเรือนยอดทึบแตกเป็นสะเก็ดรองตื้นๆ

บริเวณที่พบ ๑๙๙ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9VP+VGR ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๓๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๒.๕ เมตร ความสูง ๑๐-๒๕ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ใบนำมาตากแห้งใช้ชงกับน้ำร้อนเป็นชาใบประดู่ นำมาต้มจะช่วยบรรเทาอาการระคายคอได้, ใบอ่อนนำมาตำให้ละเอียด ใช้เป็นยาพอกแผล พอกฝี จะช่วยทำให้ฝีสุกหรือแห้งเร็ว

- เมล็ด -

- ราก รากใช้เป็นยาแก้ไข้ แก้พิษไข้

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

- ใช้ในงานก่อสร้างทั้งภายในและภายนอกอาคาร เป็นไม้เนื้อแข็งที่มีความทนทานสูง เนื้อไม้มีสีสวยงาม สีแดงอมเหลืองถึงสีแดงอิฐเข้ม มีเส้นสีแก่กว่าสีพื้น เสี้ยนสนเป็นริ้วสลับตบแต่งชักเงาได้ดี

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล : นางสาวพิน สิงห์เงิน อายุ : ๖๔ ปี

ที่อยู่ : ๑๙๙ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นประดู่



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นกล้วยหอม ชื่อวิทยาศาสตร์ Musa spp. (AAA Group)

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๐๑๐๐-๐๐๑-๐๑๒

ลักษณะวิสัย ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของ เป็นไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง มีอยู่หลากหลายสายพันธุ์ เช่น กล้วยหอมจันทร์ กล้วยหอมทอง กล้วยหอมเขียว โดยกล้วยหอมเขียวหรือกล้วยหอมคาเวนดิชเป็นกล้วยหอมที่นิยมปลูกกันโดยทั่วไป จัดเป็นผลไม้ที่อุดมไปด้วยคุณค่าสารอาหารครบถ้วนตามหลักทางโภชนาการ เช่น มีวิตามิน ไยอาหารที่ช่วยในการขับถ่าย มีสารแทนนิน ซึ่งช่วยยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ *Escherichia coli* เป็นต้น กล้วยหอมถูกจัดเป็นผลไม้เมืองร้อนสามารถปลูกได้ในทุกประเทศที่มีภูมิอากาศร้อนชื้นหลายแห่ง สำหรับประเทศไทย สามารถปลูกกล้วยหอมได้ทั่วประเทศ

บริเวณที่พบ ๑๙๙ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9VP+VGR ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๖ เดือน เส้นรอบวงลำต้น ๓๐ เซนติเมตร ความสูง ๒.๕ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑๐ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ -

- เมล็ด -

- ราก ใช้ต้มน้ำแล้วดื่มเพื่อบรรเทาอาการปวดฟัน

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นางสาวสุพิน สิงห์เงิน อายุ : ๖๔ ปี

ที่อยู่ : ๑๙๙ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นกล้วยหอม



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มวล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นพะยอม ชื่อวิทยาศาสตร์ Shorea roxburghii G.Don.

รหัสพรรณไม้ -

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช (ต้นพะยอม) มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยและเอเชีย เช่น ประเทศพม่า ลาว ศรีลังกา และฟิลิปปินส์ จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ผลัดใบ มีความสูงประมาณ ๑๕-๒๐ เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางของลำต้นอาจยาวถึง ๓๐๐ เซนติเมตร เปลือกต้นมีสีน้ำตาลหรือสีเทาเข้ม แตกเป็นร่องตามยาวและเป็นสะเก็ดหนา ส่วนเนื้อไม้มีสีเหลืองถึงสีน้ำตาล ลักษณะของต้นเป็นทรงพุ่มกลมสวยงามมาก แตกกิ่งก้านจำนวนมาก ถ้าหากปลูกในที่โล่งแจ้งและไม่มีพรรณไม้ใหญ่ชนิดอื่นอยู่ใกล้ ๆ เป็นต้นไม้ที่สวยงามโดยธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องทำการตัดแต่งกิ่งแต่อย่างใด ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ดและการตอนกิ่ง ซึ่งในปัจจุบันพันธุ์ไม้ชนิดนี้กำลังเริ่มลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ โดยสามารถพบได้ตามป่าเบญจพรรณแล้งและชื้น หรือป่าดิบแล้งทั่วไป ทุกภาคของประเทศไทยที่ความสูงจากระดับน้ำทะเล ๖๐-๑,๒๐๐ เมตร และดอกพะยอมยังเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ด้วย

บริเวณที่พบ ๒๕๗ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9XP+MJ5 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๗๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๒.๕ เมตร ความสูง ๒๐ เมตร

สถานภาพ : พืชเฉพาะถิ่น จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ -

- เมล็ด -

- ราก -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

- นิยมนำมาแปรรูปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เช่น ทำเฟอร์นิเจอร์ เสาบ้าน ตง รอด พื้น ฝาบ้าน เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นางสาวน อังกุลศรี อายุ : ๗๐ ปี

ที่อยู่ ๒๕๗ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นพะยอม



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ
ชื่อพืช ต้นราชพฤกษ์ หรือ ต้นคูณ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cassia fistula* Linn.

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๐๑๕๐-๐๐๙-๐๑๕

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช ไม้ต้นผลัดใบ สูง ๑๐-๑๕ เมตร ใบ เป็นใบประกอบ แบบขนนกปลายคู่ ใบย่อย ๓-๘ คู่ รูปไข่แกมขอบขนาน กว้าง ๔-๘ ซม. ยาว ๗-๑๒ ซม. ดอก สีเหลืองสด ออกตามซอกใบ เป็นช่อห้อยลง ยาว ๒๐-๔๐ ซม. ดอกย่อยจำนวนมาก ขนาดบานกว้าง ประมาณ ๓ ซม. กลีบรองดอก ๕ กลีบ ผิวด้านนอกมีขน กลีบดอก ๕ กลีบ รูปไข่ เกสรผู้ ๑๐ อัน สั้น ๗ อัน ยาว ๓ อัน ก้านเกสรเมีย และรังไข่มีขนยาว ผล เป็นฝักยาว รูปแท่งกลม กว้าง ๑.๕-๒ ซม. ยาว ๒๐-๖๐ ซม. ฝักแก่ไม่แตก แต่จะหลุดร่วงทั้งฝัก และหักแตกเป็นชิ้น เมล็ด มีเนื้อเหนียวสีดำหุ้ม

บริเวณที่พบ ม.๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9WW+48 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๔๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๕๐ เซนติเมตร ความสูง ๑๐-๑๕ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ ระบายท้อง ปอกแก้ปวดข้อ ดอกต้มดื่ม แก้ไข้ ระบายท้อง รักษาโรคกระเพาะอาหาร รากแก้กลากเกลื้อน
แก่นขับพยาธิ

- เมล็ด -

- ราก แก้กลากเกลื้อน ฆ่าเชื้อคุดทะราด ระบายพิษไข้ แก้เซื่องซึม แก้หายใจขัด แก้ไข้ รักษาโรคเกี่ยวกับหัวใจ ฤๅ
น้ำดี เป็นยาระบายท้อง รักษาซึ้นกลาก แก้งท้อง แก้ฝีเปื่อยพัง แก้บวม แก้พยาธิ แก้ตกเลือด

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นางสาวสาวิตรี แสนทวีสุข อายุ : ๓๖ ปี

ที่อยู่ ม.๑ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นราชพฤกษ์



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ
ชื่อพืช ต้นกะลิง ชื่อวิทยาศาสตร์ *Diospyros pilosanthera* Blanco.

รหัสพรรณไม้ -

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของ ไม้ต้น ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงได้ถึง ๒๐ ม. เปลือกนอกสีดำ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปขอบขนาน กว้าง ๓-๘ ซม. ยาว ๘-๒๐ ซม. ปลายสอบมน โคนมนหรือสอบ แผ่นใบค่อนข้างบาง ใบอ่อนมีขนนุ่มและจะค่อยๆ ร่วงไป ดอกแยกเพศ อยู่ต่างต้น ดอกเพศผู้เป็นช่อสั้น ออกตามง่ามใบ กลีบเลี้ยงและกลีบดอกมีอย่างละ ๔-๕ กลีบ กลีบเลี้ยงยาว ๓-๔ มม. เกสรเพศผู้ ๘-๑๖ อัน อับเรณูมีขนแซมตามแนวกลาง อาจมีรังไข่ไม่สมบูรณ์ที่มีขนประปราย ทางด้านนอก ดอกเพศเมีย สีขาวอมเหลือง ออกเดี่ยวๆ หรือออกเป็นช่อสั้นๆ ตามกิ่งเหนือรอยแผลใบ ทั้งกลีบเลี้ยง และกลีบดอกมีอย่างละ ๔-๕ กลีบ ลักษณะเหมือนดอกเพศผู้ แต่ใหญ่กว่า ก้านดอกสั้นมากหรือมองไม่เห็น รังไข่ ป้อม มีขนสั้นหนาแน่น มี ๘-๑๐ ช่อง แต่ละช่องมีอวุล ๑ เม็ด ก้านเกสรเพศเมียมีอันเดียวและมีขนสั้นๆ แน่น เกสรเพศผู้ไม่สมบูรณ์ ๔-๖ อัน ผลป้อมหรือรูปไข่ ปลายมนหรือบวมเล็กน้อย ผลอ่อนมีขนสั้นๆ แน่น และจะร่วงไปเมื่อผล แก่ ก้านผลยาว ๒-๓ มม. เมล็ดแข็ง รูปจันทร์เสี้ยวหรือรูปไต

บริเวณที่พบ ๒๕๗ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9XP+MJ5 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๗๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๓ เมตร ความสูง ๘ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบ -

- เมล็ด -

- ราก -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

- เนื้อไม้ใช้เป็นสิ่งปลูกสร้างภายในรั้ว และทำเครื่องตกแต่งบ้านทั่ว ๆ ไป

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล :: นางสมพาน อังกุลศรี อายุ : ๗๐ ปี

ที่อยู่ ๒๕๗ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นกะลิง



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นไผ่ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendrocalamus hamiltonii*.

รหัสพรรณไม้ -

ลักษณะวิสัย ไผ่แตกกอ

ลักษณะเด่นของพืช เป็นพืชที่มีเนื้อไม้แข็ง สูง ขึ้นรวมกันเป็นกอใหญ่ มีเหง้าใต้ดินมีลักษณะแข็ง ลำต้นตรง มีข้อและปล้องชัดเจน มีกาบแข็ง ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปหอก หรือรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลม ขอบใบสากคาย มีขนทั่วไป

บริเวณที่พบ ๒๕๗ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9XP+MJ5 ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๔๐ ปี เส้นรอบวงลำต้น - เซนติเมตร ความสูง ๑๕ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป จำนวนที่พบ ๑ กอ

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

- กินหน่อ

-ยารักษาโรค ใช้กับคน

- ใบปรุงเป็นยาขับฟอกระดู ใบต้มกับน้ำขับพยาธิ ตาใบผสมกับพริกไทยดำและเกลือเล็กน้อยใช้ขับพยาธิ รากใช้รักษาเกลื้อน ต้มกินเป็นยาขับปัสสาวะและแก้หนองใน

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

- ใช้จักสาน สร้างบ้าน ทำหมวก ทำตอกเย็บของ ฯลฯ

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล :: นางสาวพาน อังกุลศรี อายุ : ๗๐ ปี

ที่อยู่ ๒๕๗ ม.๖ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นไผ่



โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) สนองพระราชดำริโดย สำนักงานเทศบาลตำบลพยุห์
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

กิจกรรมเก็บรวบรวมทรัพยากร

เขตเทศบาลตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช รวงผึ้ง ชื่อวิทยาศาสตร์ Schoutenia glomerata

รหัสพรรณไม้ ๗-๕๑๐๐๐-๐๐๓-๑๓๗

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช ต้นรวงผึ้งจัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง-ใหญ่ ความสูงประมาณ ๕ เมตร หนาด และขอบขึ้นในที่แล้งหรือค่อนข้างแล้ง ลำต้นแตกกิ่งต่ำ ลักษณะลำต้นเป็นทรงพุ่มมน ออกใบเดี่ยวเรียงสลับกัน ด้านหน้าใบจะเป็นสีเขียวและหลังใบเป็นสีน้ำตาลนวล ดอกรวงผึ้งส่งกลิ่นหอมตลอดทั้งวัน และมีสีเหลืองอร่ามดูโดดเด่น ออกดอกเป็นช่อสั้นตามซอกใบ ลักษณะดอกมีกลีบเลี้ยง ๕ แฉกคล้ายรูปดาวติดกับโคนกลีบและเป็นฐานรองกระจุยเกสรตัวผู้ ไม่มีกลีบดอก ดอกจะบานได้นาน ๗-๑๐ วัน โดยจะผลิดอกในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ส่วนผลของต้นรวงผึ้งมีขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ เซนติเมตร เป็นทรงกลม ผลแห้ง และมีขน

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) W9RV+6M2 ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ ศรีสะเกษ 33230

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ๗ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๓๐ เซนติเมตร ความสูง ๔ เมตร

สถานภาพ : พืชเฉพาะถิ่น จำนวนที่พบ ๔ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

ต้นรวงผึ้ง ต้นรวงผึ้งเป็นต้นไม้ทรงปลูกพระราชทาน หากคราใดที่พระองค์ท่านเสด็จฯ กอปรพระราชกรณียกิจตามสถานที่ต่างๆ จะทรงปลูกต้นรวงผึ้ง พระราชทานไว้เพื่อเป็นตัวแทนแห่งพระองค์ท่าน เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ราษฎรเสมอ จึงนิยมถูกใช้เป็นต้นไม้ประดับอาคารสถานที่โดยส่วนมาก โดยเฉพาะในสถานที่ราชการต่างๆ มีดอกสวยงาม ออกเต็มต้น มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ให้ความร่มเย็น ปลูกเลี้ยงง่าย หนาด เป็นไม้มงคลที่แพร่หลายชนิดหนึ่ง จึงสามารถขยายพันธุ์สร้างรายได้ ได้เป็นอย่างดี และยังสามารถนำดอกของต้นรวงผึ้งมาทำบุหงา ดอกของต้นรวงผึ้ง ซึ่งจะมีกลิ่นหอมคล้ายน้ำผึ้ง ที่เป็นเอกลักษณ์

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

-

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล : นายวีระศักดิ์ บุญยืน อายุ : ๕๐ ปี

ที่อยู่ เทศบาลตำบลพยุห์

รูปภาพ ต้นรวงผึ้ง



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้ผล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นตะกู ชื่อวิทยาศาสตร์ Anthocephalus chinensis (Lamk.) A. Rich. ex Walp.

รหัสพรรณไม้ -

ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช ต้นตะกูเป็นไม้ขนาดใหญ่ โดยมีความสูงประมาณ ๑๕-๓๐ เมตร เรือนยอดเป็นทรงพุ่ม ลำต้นตรงเปลา เปลือกลำต้นมีสีเทาปนสีน้ำตาล เปลือกจะแตกออกเป็นร่องตามแนวยาว ส่วนเนื้อไม้จะมีสีเหลืองอ่อนอมสีเทา ไม่มีแก่น เนื้อไม้มีความมันวาว เสี้ยนตรง และเนื้อค่อนข้างหยาบแต่สม่ำเสมอ กิ่งตั้งฉากกับลำต้น และลิดกิ่งเองตามธรรมชาติ เมื่อมีลมแรง พายุ กิ่งอาจหักง่าย

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) 14.930464, 104.390427

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๒ เมตร ความสูง ๑๕ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป

จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

ต้นตะกู และความเชื่อ

ต้นตะกูเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง ที่นิยมนำมาแกะสลักเป็นรูปปั้นพระพุทธรูป หรือนำมาทำเป็นของขลังกราบไหว้ พกติดตัว ไม้ตะกูเชื่อว่าเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ นอกจากชาวไทยที่เคารพนับถือ หรือนิยมนำมาบูชาแล้วชาวอินเดียก็นำดอกตะกูไปใช้ในการบูชาเทพเจ้า นอกจากนั้นยังนิยมนำดอกตะกูไปเป็นส่วนผสมของน้ำหอมอีกด้วย

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

นำเนื้อไม้ไปแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ได้ทุกชนิด เนื่องจากไม้ตะกูมีสีสวยงาม นํ้าก็คือสีเหลือง หรือสีขาว จุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของไม้ตะกู คือ เนื้อไม้เบา เมื่อเทียบกับไม้ประดู่ หรือไม้มะค่า อีกทั้งยังสามารถทนทานต่อปลวกหรือมอดไม้ให้กัดกินได้ , เนื้อไม้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในงานก่อสร้าง เช่น ไม้คาน ตง ฝ้า ผนัง หรือแม้แต่เสาบ้าน ทั้งนี้ อาจต้องเลือกไม้ตะกูที่มีความแข็งแรง และควรมีอายุต้นไม้น้อยกว่า ๑๐ ปี ขึ้นไป , เนื้อไม้ตะกูสามารถนำไปแปรรูปใช้ทำเยื่อกระดาษ โดยสามารถใช้ได้เมื่อต้นตะกูมีอายุประมาณ ๓ ปี เนื่องจากไม้ตะกูเป็นเนื้อไม้ชั้นดี ทำให้ได้เยื่อกระดาษที่มีความเหนียวและเป็นกระดาษที่มีคุณภาพสูงการนำไม้ตะกูไปใช้ทำเยื่อกระดาษได้รับความนิยมในประเทศไทยเป็นอย่างมาก

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ- สกุล : นายเสกสรรค์ อภัยศิลา อายุ : ๕๖ ปี

ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นตะก



ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

1. ข้อมูลพืช

พืชที่มีความสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษ เช่น พืชที่เป็นไม้มงคล ผักพื้นเมือง พืชสมุนไพร พืชใช้เนื้อไม้ พืชเศรษฐกิจ ฯลฯ

ชื่อพืช ต้นยางนา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dipterocarpus alatus* Roxb. ex G. Don

รหัสพรรณไม้ -

ลักษณะวิสัย ไม้น้ำยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช จัดเป็นพรรณไม้น้ำยืนต้นไม่ผลัดใบหรือผลัดใบระยะสั้นขนาดใหญ่ มีความสูงของต้นได้ถึง ๕๐ เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ โคนต้นมักเป็นพูพอน ลำต้นมีลักษณะเปลาตรง เปลือกต้นเกลี้ยงเป็นสีออกเทาอ่อน หลุดลอกออกเป็นชั้นกลม ๆ เนื้อไม้เป็นสีน้ำตาลแดง เสี้ยนตรง เนื้อหยาบ ส่วนตามกิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขนและมีรอยแผลใบเห็นได้ชัด ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ด (เด็ดปีกออกก่อนนำไปเพาะ เมล็ดจะงอกภายในเวลา ๑๒ วัน และภายในเวลา ๗ เดือน ต้นกล้าจะมีความสูงได้ประมาณ ๓๐-๓๕ เซนติเมตร และพร้อมที่จะย้ายไปปลูกได้) เป็นพรรณไม้กลางแจ้งที่เจริญเติบโตได้ดีในสภาพดินแทบทุกชนิด ชอบดินที่มีอินทรีย์วัตถุค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ ความชื้นปานกลาง และแสงแดดแบบเต็มวัน (หลังต้นอายุ ๑ ปี) มักขึ้นในป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง ป่าดิบชื้น ตามที่ต่ำชุ่มชื้นใกล้แม่น้ำลำธารทั่วไป และตามหุบเขาทั่วทุกภาคของประเทศ ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๕๐-๔๐๐ เมตร ส่วนในต่างประเทศพบได้ที่บังกลาเทศ พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนามใต้ และมาเลเซีย

แสดงพิกัดตำแหน่งพรรณไม้ (GIS) 14.930742, 104.389616

ตำบล พยุห์ อำเภอ พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

อายุประมาณ ปี เส้นรอบวงลำต้น ๓ เมตร ความสูง ๒๐ เมตร

สถานภาพ : พืชพบทั่วไป

จำนวนที่พบ ๑ ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

ยารักษาโรค ใช้กับคน

-ใบ เมล็ดและใบมีรสฝาดร้อน นำมาต้มใส่เกลือ ใช้อมแก้ปวดฟัน ฟันโยกคลอน

-เมล็ด เมล็ดและใบมีรสฝาดร้อน นำมาต้มใส่เกลือ ใช้อมแก้ปวดฟัน ฟันโยกคลอน

-ราก -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่น ๆ

เนื้อไม้อย่างนาสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนได้ดี ยิ่งเมื่อนำมาอาบน้ำยาให้ถูกต้องก็จะช่วยทำให้มีความทนทานมากขึ้น[๒] สามารถนำไปใช้กับงานภายนอกได้ทนทานนับ ๑๐ ปี ด้วยเหตุที่ไม้อย่างนาเป็นไม้ขนาดใหญ่ เปลาตรง สูง และไม่ค่อยมีกิ่งก้าน การตัดไม้อย่างนาใช้จึงได้เนื้อไม้มาก โดยเนื้อไม้ที่ได้จะมีความแข็ง

ปานกลาง สามารถนำมาเลื่อยไสกบตกแต่งให้เรียบได้ง่าย ด้วยเหตุนี้จึงมีการใช้ประโยชน์จากไม้ยางนา กันมาตั้งแต่อดีต โดยนิยมนำมาเลื่อยทำเสาบ้าน รอด ตง ไม้พื้น ไม้ระแนง ไม้คร่าว โครงหลังคา ฝาเพดาน เครื่องเรือนต่าง ๆ ทำรั้วบ้าน ทำเรือขุด เรือขนาดย่อม แฉว พาย กรรเชียง รวมไปถึงตัวถังเกวียน ถังไม้ หมอนรองรางรถไฟ ฯลฯ แต่ในปัจจุบันการใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ยางนาที่สำคัญคือการนำไปทำเป็นไม้อัดและแผ่นใยไม้อัด จนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศบางส่วนด้วยลำต้นใช้ทำไม้พื้น ถ่านไม้

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล : นายเสกสรรค์สันต์ อภัยศิลา อายุ : ๕๖ ปี

ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปภาพ ต้นยางนา



